

RUSI SE BLIŽAJO HARKOVU

Rdeča armada je zavzela Slatino, 12 milj severno od Harkova. Poleg Slatina je rdeča armada v svojem naglem prodiranju proti Harkovu osvobodila nad 100 obljudenih krajev. Rusi so tudi dobili velikanske zaloge vojnega materijala, ki so ga pustili bežeči Nemci.

Slatino je padel Rusom v roke, ko so prodirali proti železnici, nižje Belgoroda. Rusi so zasedli tudi Rubežnoje, 25 milj severovzhodno od Harkova ter so pri tem prekorčili Donec.

V velikanskem loku Rusi s tanki obkoljujejo Harkov od severozapada in zapada ter je njihov cilj Sumi in Poltava.

Moskovski radio je oddal posebno poročilo, ki navaja uspehe rdeče armade ter pravi, da je armada na fronti pri Brianku napredovala sedem milj ter je osvobodila nad 80 mest, trgov in vasi.

Polnočno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva naznaja, da rdeča armada prodira proti Brianku od severa, od vzhoda in jugovzhoda. Dvajset krajev, ki so bili osvobodjeni v ponedeljek, se nahaja severno od mesta. Nemci so se trdovratno borili, da bi postavili rusko prodiranje, pa so se slednjič morali unakniti, na bojišču pa so pustili 1000 mrtevih.

Kako naglo prodirajo Rusi in kako se nemška vojska sila drobi, je razvidno iz velikanskega plena, ki so ga dobili Rusi in sicer: 212 tankov, 315 železniških voz z municijo in živežem, 618 trukov, 500 konj in voz, 139 poljskih topov, 96 zakopnih mozarjev, 323 strojne, 30 radijskih transmičev, in 11 skladišč.

Sumi, ki je važno železniško središče 88 milj jugozapadno od Harkova, ogrožajo Rusi od vzhoda in juga.

Poročila iz Stockholma naznajo, da so nemški poveljniki na fronti dobili povelje, da ne žrtvujejo nepotrebno svojih čet. Bojevalci se morajo samo tako dolgo, dokler je mogoče postojanke držati in je pot za umik še vedno odprta.

Rdeči armadi pa tudi mnogo pomaga zračna sila, ki daleč za fronto bombardira železniške proge, železniška postaje, ceste in skladišča.

Ko so Rusi osvobodili Trostjanec na fronti pred Harkovom, so našli veliko ujetniško taborišče ter so osvobodili mnogo Rusov.

Ruski aeroplani so bombardirali Kijev-Poltava železnico v Donecem bazenu in Krasnograd, Lobojažo in Barvenkovo, jugozapadno, južno in jugovzhodno od Harkova.

Harkov, ki je glavni cilj rdeče armade, ni tako močno utrjen kot je bil Orel, toda v njem se križa več železnic, ki tečejo po ravnini, ki je posebno pripravna za operacije s tanki.

Tajno svarilo italijanski mornarici

Omržnje CBS je povzelo po britskem radiju vest o tajnem italijanskem radijskem svarilu italijanski mornarici. Radio je izrecno opozarjal italijanske mornarje, naj bodo čujči, ker so Nemci pripravljeni, da o prvi priliki zasežejo njih ladje.

Radiogram iz Moskve

Uredništvo "G. N." je sprejelo od Vseslovenskega komiteja v Moskvi, naslednji radiogram:

Kri oledeni, kadar beremo, strašno listino—poročilo posebne komisije za preiskavo zločinov, ki so bili izvršeni v okoliščini Stavropola. Sem zgodovinar. Poznam zgodovino vseh časov in vseh narodov, toda še nikdar nisem slišal o takih zločinih, da bi bili kdaj poprejštorjen. Nikdar nisem bral, niti v najstarejših časih ob rojstvu človeške kulture o vojnah, da bi ljudje pozabili na najbolj temeljno moralo in čast. Take stvari so v starodavnih časih nepoznane. Toda čemur smo danes priča v 20. stoletju v kulturni Evropi—so moje besede omejene. Ne morem najti besed, da bi povedal svoj gnus in strahovito bolelost. Leta 1939 sem obiskal vsa ta lepa mesta, v katerih so vpadniki izvršili leta 1942 svoja strašna dejanja. Spominjam se velikih sanatorijev, polnih delavcev, kmetijskih uslužbencev. Spominjam se njihovih srečnih obra-

zov, njihovega vriskajočega smeha. In zopet sem obiskal te kraje po njihovem osvoboje-nju. Mesto cvetočih mest sem videl razvaline. Mesto veselih ljudi sem videl človeške duhove. Njihovi blede, od skrbi raz-orani obrazi, njihove upadle oči so izražale bolj kot pa besede, skozi kak pekel so šli—to je dovolj! Tem grozotam mori-tve moramo napraviti konec! Ako še dalje prenašamo te grozote, bomo postali njihovi sokrivci. Bratje Slovenci! Pozivljam vas! Vidim trpljenje in smrti strah sovjetskega naroda. Vidim njegovo junaško borbo. Na isti način so mučeni naši ljudje. Naši bratje—Slovenci. Srbi so tudi mučeni in morjeni. Zato deljmo odločno. Stavimo vse, kar je v naši moči, da enkrat za vselej pokončamo krvoželjne nemške fašiste.

Dragotin Gustinčič Bondar.

80 let stara propagandistka

Washington. — Urad za vojne informacije poroča, da imajo Japonci v Tokiju 80 let staro ameriško žensko, ki jim služi v propagandne svrhe.

Mrs. Henry Topping, ki živi že dolgo na Japonskem, ima že več tednov na japonskem radiju posebno takimenovano "žensko uro", ki je namenjena Zdrženim državam.

Vsakrat preden ženska prične s svojo "uro", je naznanjeno, da je prišla Mrs. Topping s svojim možem na Japonsko v letu 1895 in je posvetila 50 let vzgoji in socialnim potrebam tamka.

Kolikor je mogel urad za vojne informacije najti sta bila Toppingova dolga leta misijonarja in tekmo zadnjih deset let sta bila upokojena ter sta hotela preživeti preostala jima leta na Japonskem. Mož Toppingove je umrl v zadnjem avgustu in je bil star 86 let.

Nadaljne informacije glede te stare propagandistke kažejo, da je imela priliko oditi v Ameriko, ko so bili zamenjani drugi ameriški državljani, tokom te vojne, toda ona ni hotela iti. Oba z možem sta bila fanatična pacifista in zelo poznana med Američani, ki so živeli na Japonskem.

Sin omenjene ženske, ki je poslušal radio uro, na kateri nastopa njegova mati, kakor trdijo Japonci, — je dejal, da tisti glas ni glas njegove matere. Glas je po njegovem mnenju mlad glas, njegova mati pa je imela glas stare ženske. Rev. Topping, ki poučuje mornarje v japonsčini, je rekel, da njegova stariša nista hotela iti v Ameriko zaradi slabega zdravja, ko sta imela priliko, da bi odšla iz Japonske.

Poleg te 80-letne propagandistke je slišati na japonskem

radiju še eno ameriško žensko, neko Miss Frances Hopkins, o kateri je tudi povedano po japonskem radiju, da živi že dolgo let na Japonskem. Ta propagandistka zelo hvali miroljubnost Japoncev in opisuje je lepoto rož, ki jih gojijo ti ljubeznjivi in mirni ljudje. Njena radijska ura je nazvana "The Light of the East" — Luč Vzhoda. Ženska je pred kratkim vprašala ameriške matere čemu pošiljajo svoje sinove umirati v afriške puščave in v močvirja otokov Tihedega morja. Ženska najbrž ne ve, da si Japonci domišljajo, da bodo nekega dne predložili pogoje miru v sami Beli hiši v Washingtonu — zato pošiljajo ameriške matere in žene svoje sinove in može na daljni Pacifik, kjer so Japoncem že dokazali, da ni prav lahko priti v Washington skozi obrambno črto ameriških sinov in moč.

Ženske uposlene v pristaniščih

New York. — Ženske oblečene v prikladne takozvane "overalls" pridno mažejo koleseje in zloge vojaških motor-nih vozil, katere nalagajo v newyorški luki za pot preko morja. Slana voda je največja sovražnica jekla in hitro razjevažne dele raznih motor-nih vozil, ki so namenjena za uporabo na oni strani vode. Barva in razne druge preventivne primese obvarujejo vozila in ženske so tako urne pri ple-skanju in prevlečevanju kole-sja in drugih delov vozil, da se jih smatra za boljše delav-

Amerikanci za sovražno črto

Amerikanci so se na severni obali Sicilije ladij izkrcali za sovražnikovo črto ter so se takoj spopadli z nemškimi ojačenji, ki so prihajala proti Sant' Agata di Militello in San Fratello, Amerikanci pa so zavzeli obe mesti.

Drugi ameriški oddelki sedme armade so prodirali od Troine in so zavzeli Cesaro, 15 milj jugovzhodno od San Fratello, ki se nahaja 4 milje jugovzhodno od Sant'Agata.

Na vzhodni obali Sicilije je angleška osma armada zasedla Acireale, 9 milj severno od Catanije. V predelu južno od Etne so Angleži zavzeli Santa Maria di Licodia, majhen trg 5 milj jugovzhodno od Adrana.

Kot poroča United Press, so Angleži tudi zavzeli Aci San Antonio in Trecastagni, visoko na pobočju Etne.

Amerikanci, ki so obšli Nemce, so se izkrcali zapadno od rta Orlando in so vjeli 300 Nemcev. Po kratkem boju so se združili s svojo armado, ki prodira od zapada.

Z zavzetjem San Fratello so Amerikanci prišli na višino, s katere more artilerija uspešno obstreljevati sovražne postojanke. Pred zavzetjem tega kraja pa je bilo ravno nasprotno. Predno so Amerikanci zavzeli San Fratello, so si morali priboriti pot čez nek potok in prva dva njihova napada sta bila odbita s strojnimi.

Ob vzhodni obali imajo Angleži od Acireale do Messine še 45 milj. Ob obrežni cesti na vzhodu pošiljajo Nemci v boj mnogo tankov, na severu pa Amerikanci prodirajo skozi ozke soteske in cesta se vije mimo globokih prepadov in Nemci so na mnogih krajih cesto razstrelili.

Mlad governor Minnesote

Harold E. Stassen, ki je danes najmlajši governor v Zdr. državah, je star 25 let, toda, kakor so pronašli v zgodovini države Michigan, je bil tamkaj enkrat izvoljen za governorja Steven T. Mason, ki je bil ustoličen, kot governor v letu 1831, v starosti 24 let — ko pa je bil prvič izvoljen za governorja ni bil niti polnoleten in je moral imeti namestnika do svojega 21. leta.

Konec fašističnih ulic

Švicarski radio je iz Rima prinesel vest, da bo v Rimu ulica "28. oktobra" prekrščena na ulico "25. julija." —Prvo ime označuje dan, ko je Mussolini na čelu črnosrajčnikov v korakal v Rim in se je pričela fašistična vlada; drugo ime pa označuje konec fašizma.

ce v tem pogledu, nego moške. In ker so ženske vedno in povsod rade mikavne, je opaziti, da v zvezi umazanemu delu skrbijo, da je barvilo na ustnicah vedno lepo sveže in lase urejene in nekatere med njimi so prave krasotice. Vse so po-nosne, ker vršijo važno delo—vsako kolo bolj teče, če je namazano, pravijo te ženske in upajo, da bodo tudi one pomagale podmazati osiše pot navzdol v prepad poraza.

Žene in dekleta potrebujejo za zavijanje paketov vojnim ujetnikom.

New York. — Ako ima katera žena ali dekle kaj prostega časa na razpolago, naj se priklasi na 315 Lexington avenue, New York, kjer je nastanjen Rdeči križ, ki apelira na ženske za pomoč pri zavijanju paketov.

Sedaj se odpošilja deset tisoč zavojev dnevno našim in zavezniškim vojnim ujetnikom, kakor poroča Rdeči križ. Treba je mnogo pridnih rok in dobre volje, da se zavije vsak dan toliko število zavojev. Zato je nujno potrebno, da nudi vsaka žena ali dekle, ki more, kako prosto uro v ta blag namen.

Za vojne ujetnike pomeni zavoj iz Amerike veliko, kajti v taboriščih Nemčije, Italije in Japonske ne nudijo ujetnikom

Vulkan nevarnejši za Catanijo, kot vojne

Siciljski mesto Catania, v katero so prejšnji teden vkorakali vojaki osme britske armade, ima 244 tisoč prebivalcev in je deseto največje mesto v Italiji, ter drugo največje mesto v Siciliji sami.

To staro mesto je utrpelo tokom zgodovine več škode radi potresov ter izbruhov vulkanične gore Etne, kakor pa vsled vojne.

Mesto leži v južnem delu podnožnih hribov Etne, ter ne-kako v sredini vzhodnega si-ciljskega obrežja. V letu 1593 je bilo mesto skoro dočela porušeno po potresu in lava iz vulkana visoke Etne, je že večkrat zalila njene ulice in hiše.

Pred več kot 2600 leti je bila Catania mesto prosperitete. Pod Rimljani je bila Catania celo razkošno mesto, četudi je nekajkrat trpela vsled vojne.

Ustanovili pa so to mesto stari Grki oziroma grški kolonisti in v zgodovini je prvič omenjeno v letu 476 pred Kristusom, ko ga je podjarmil Hiero, ki je uničil in razgal prebivalstvo, potem pa naselil v mestu Peloponizijance in Syracuzance. Grki so pozneje rabili Catanijo za pomorsko bazo v Siciliji. To bazo pa so zavze-li Rimljani, potem Saraceni, Gotje, itd.

Izbruh vulkana je mesto v letu 123 pred Kristusom tako poškodoval, da so Rimljani oprostili prebivalce vseh davkov za dobo deset let. Pozneje je mesto doživelo še več katastrof vsled vulkaničnih izbruhov in potresov.

V zvezi s temi pogostimi katastrofami je legenda, katero si ljudje v Cataniji pripo-vedujejo do današnjega dne. Pravijo, da je v letu 1669 Et-na posebno ljuto bruhala iz sebe lavo in ogenj in takrat se je vila proti mestu Cataniji široka in strahotna reka žareče lave, ki je pretela mestu s popolnim poginom. Lava se je vi-

RUSI IMAJO V NAČRTU ODBOR ZA ITALIJO?

Bern. — Berlinske depeše so pred par dnevi trdile, da namerava Rusija sestaviti italijanski odbor po vzoru onega, ki ga imajo v Sovjetski državi Jugoslovani in Poljaki, ter zadnje čase takozvani Svobodni Nemci.

Doslej ni bilo nobenega znaka, da se Rusija zanima za Italijo v tem oziru, a sedaj trdijo dobro poučeni krogi v Berlinu, da bodo zbrali Rusi odbor, kateremu bodo postavili na čelo komunista Bombaccija ali pa generala Umberta Nobile. Mussolini je zatrl Bombaccijev komunistični odbor v Italiji.

hrane, kekor so jo deležni vojni ujetniki v naši deželi. Pri-glasite se torej za zavijanje paketov enkrat ta teden, če vam čas dopušča.

NEMCI SO IZVAJALI SVOJ NAČRT VZGAJANJA SUŽNJEV NA ZASEDENI RUSKI ZEMLJI

Ruska poročila govore o presenetljivem in točnem nemškem izvajanju programa, po katerem bi v kratkem času postala ljudstva zasedenih slovenskih dežel nizka suženjska ljudstva, brez pravic in brez izobrazbe.

V mestih, kjer so Rusi tekom zadnjih 25 let zgradili mnogo šol, kolegijev, strokovnih šol in univerz, so naciji z veliko naslodo porušili ta poslopja znanja in kulture, kakor hitro so zasedli te kraje po napadu na Rusijo.

V Rostovu so podrl 47 šol, od katerih je bilo 27 zgrajenih tokom zadnjih nekaj let pred početkom vojne. Več kot 17 tisoč otrok in študentov, ki so pohajali v te šole, so naciji odgnali na suženjski trg v Nemčijo. Rusko prebivalstvo pa si je kljub vsemu zopet popravilo lo dozdaj že 38 šol, v katerih se zopet pončuje mladino.

Ko so Rusi dobili nazaj Ro-

NEMŠKE PASTORJE SO NACIJI ZAPRLI

Berne, 5. avg. — Večje število nemških pastorjev so naciji zaprli zato, ker so s prižnice ljudem govorili, da je pravično povrniti za strahote, ki so jih Nemci prizadejali drugim narodom in deželam.

Med aretiranimi pastori je tudi predsednik cerkvene reformacijske lige. Poročilo je bilo objavljeno v švicarskem glasilu protestantske cerkve.

Dete ostavljeno v vozu

New York. — Otroški zavod tukaj ima danes v oskrbi dva tedna staro dete, katero je bilo puščeno v vozu podzemne železnice. Dva moška sta vstopila v zadnji voz vlaka in sta opazila, da je v vozu na sedežu v otroško odejo zavito majhno dete. Na odeji je bila pripeta nota, na kateri je bilo zapisano, da mati tako zapuša dete, ker ne more skrbeti zanj.

V Corsici ne maraja Italijanov

London. — Moskovski radio je zadnji četrtak poročal, da so se pojavili na otoku Corsica nemiri in ljudstvo je demonstriralo proti Italijanom ter vpilo v glavnem mestu Ajaccio: "Dol z Italijani!" "Živela Francija!"

(Italijani so okupirali Corsico v novembru, 1942. Otok je bil pod francosko oblastjo od leta 1786.)

za to mesto, toda sledovi zgodovine so ostali bolj ali nedotaknjeni in še danes je videti ostanke rimskega mesta, v katerem je še videti razkošne kopalnice in poslopja iz rimskih časov.

Iz Catanije, ki je prvovrstno pristanišče, izvažajo žveplo, sadje, vino in olje.

Vulkanična gora Etne, ki se dviga na severu 10.500 čevljev visoko, je najvišja gora v Italiji in največji vulkan v Evropi. Vznosje Etne pokriva 460 štirirajskih milj zemlje in meri 90 milj v premeru. Zadnji večji vulkanični izbruh je bil v letu 1928, ko so bile pretrgane vse zveze po kopnem med Catanijo in Messino, ki leži 59 milj severno od Catanije.

stov so tudi doznali, da so Nemci odpeljali v Nemčijo vse umetnine, ki so bile velike vrednosti in katere so se nahajale v znanem rostovskem muzeju.

Vseposod, kamorkoli prodro ruske armade te dni, ko se Nemci spet naglo umičejo pred zmagoječimi vojski rdeče armade, najdejo Rusi opustošenje in grozo, ki so jo naciji prinesli na rusko zemljo. Povsod je bila pod nemško okupacijo sistematično uničena ruska kultura in znanost—mladina in otroci pa so bili odgnani na suženjske trge v Nemčijo, kjer Nemški gospodarji za mal denar dobe zastojneke delavce-sužnje. Ob-račun za to zločinsko početje Nemcev, pravijo Rusi, da bo velik, ker kri ni voda in sovjet-ski vojski so ogorčeni nad tem, kar počno divjaški Nemci nad nedolžnim civilnim prebivalstvom po zasedenih krajih.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakma, President; Ignat Hode, Treasurer; Joseph Lajcha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

MUSSOLINIJEVA SODBA

Ako bo vse tako, kot zahtevajo predsednik Roosevelt, Churchill, Stalin in drugi, bo moral Mussolini, kot vsi italijanski in nemški sokrivci v zločinu, priti pred zavezniško sodišče, ki bo odločilo o kazni, ki ga naj zadene.

Mussolini, kot vsi drugi njegovi zločinski tovariši, bo sojen po demokratičnih načelih, to je, da bo imel tudi svojega zagovornika ali pa še več zagovornikov.

Dovoljeno mu bo, da bo mogel poklicati priče, predložiti, bo mogel uradne listine in tudi sam se bo mogel zagovarjati. In pri tem bodo mnogi zavezniški državniški zardeli.

Iz uradnih listin je razvidno, da je bil Mussolini prvi ministrski predsednik v Evropi, ki je spoznal nevarnost, ki je prihajala od Hitlerja in njegovega nauka in da je bil prvi, ki se je postavil proti Hitlerju. Te uradne listine se še vedno nahajajo v arhivih vnanjih uradov raznih držav. So pa tudi še žive priče.

Ena teh prič je tudi ruski poslanik v Washingtonu Maksim Litvinov. Kot bivši sovjetski vnanji komisar je tudi opazil nevarnost, ki je pretela od Hitlerja ter je več let tesno deloval z Mussolinijem, da jo odstrani. Druga priča, ki jo bo Mussolini poklical v svojo obrambo, je knez Ruđeriger Starhemberg, ki je bil avstrijski podkancler pod Dollfussom, minister za deželno obrambo pod Schuschniggom, pozneje častnik v armadi svobodnih Francozov v Afriki, sedaj pa se zdravi v Južni Ameriki.

Kot zatrjuje knez Starhemberg, se je Mussolini zavedal velike nevarnosti, ki prihaja od Hitlerja, že leta 1930 in je Starhembergu povedal, da je nacizem velika nevarnost za Avstrijo ter mu je obljubil pomoč, da se mo mogla Avstrija braniti proti Nemčiji.

Leta 1932 je Starhemberg v Rimu povedal Mussoliniju, da je Avstrija v nevarnosti pred Nemčijo in da bo Nemčija na Brennerju, ako pade Avstrija.

Mussolini mu je odgovoril: — "To se ne sme nikdar zgoditi! Prusi na Brennerju—to bi pomenilo vojno!"

Nato mu je Starhemberg odgovoril, da mora Italija pomagati Avstriji, če ji je za njo kaj mar. Mussolini je kneza vprašal, kaj želi Avstrija dobiti od Italije v pomoč. Starhemberg mu je odgovoril: "Denar in orožje." Mussolini mu je rekel, da bo Avstrija dobila oboje. In v nasprotju z določbami versailske pogodbe je Mussolini poslal Avstriji 50,000 vojaških pušk, mnogo strojnice in drugega orožja.

Leta 1933 je Hitler prišel na vlado v Nemčiji in tedaj je Mussolini rekel knezu Starhembergu: "Hitler se bo takoj pričel oboroževati!" Starhemberg je vprašal Mussolinija, ako bodo to zavezniški dovolili. Il duce pa se je zasmejal: "Anglija se več ne zanima za kontinent. Brez Anglije pa ne bo tu di Francija hotela zabraniti."

Leta 1936 je knez Starhemberg v Londonu zastopal Avstrijo pri pogrebu angleškega kralja Jurija V. in se je sestel s Churchillom na domu sira Philipa Sassoon. Tedaj je Churchill rekel, da je slišal, da hoče Anglija Italiji nekoliko pristriti peruti. Starhemberg je bil proti temu in rekel, da mora biti Italija vpricho rastoče Hitlerjeve moči, da bo mogla odvrniti nacijsko nevarnost. Churchill pa mu je odgovoril: "Ako odstranimo enega diktatorja, bo mogoče drugega lažje odstraniti."

Knez pa je vstrajal pri svoji trditvi in rekel: "Hitlerjeva Nemčija je največja sovražnica. Ako hočemo premagati Hitlerja, potrebujemo Italijo. In Mussolini je pravi Hitlerjev sovražnik. Če pa se ne bo mogel zanešati na pomoč zapadnih držav, tedaj bo prisiljen iti v naročje Nemčije."

Ko se je Starhemberg s pogreba vrnil na Dunaj, je zopet šel v Rim in duceju razložil svojo bojazen glede obnašanja Anglije in Francije. Ker ni vedel nobenega boljše izhoda, je duceju predlagal mirovno pogodbo med Avstrijo, Nemčijo in Italijo. Mussolini pa o tem ni hotel ničesar slišati in je rekel: "Nemčija ni zmožna držati pogodbe. Nemčija ne mara miru. Vzeti hoče Avstrijo, ker si hoče s tem odpreti vrata na Balkan in do Jadrana. Če bi tudi sklenila kako pogodbo, jo bo prelomila."

In takih dokazov, kako je bil Mussolini proti Hitlerju, je v arhivih raznih vnanjih ministrstev še mnogo.

RABIMO
ŠIVALKE

na moške klobuke, dolga sezija. Vsaka dobi ene vrste kito in block za celo sezono. Najvišja plača.

Good Value Hat & Cape Company, Inc.,
19 West 4th Street
New York City
(8-5 to 11)

SONART
REKORDI

Lepa Melodija!
St. M571—Na Marijano, polka
Kje so moje ročice
Marička pegla—polka
Duquesne University
tamburica orkester

St. M576—Terezinska polka
Na planincih—valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za ton, opnik in cipe plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL, Inc., 423 W. 42nd St., New York

Velika je naša moč

JANKO N. ROGELJ.

Velika je naša moč, ako je ze, je zopet poslal na gl urad trdna, in udeležujoča tudi na \$1000.00. S to pošiljateljvo je sa volja, kadar srce in pamet lokalni odbor št. 2 že poslal delata nerazdružljivo na polju \$800.00. Predsednik John Polak slovenskega samaritanstva v lock in tajnik Frank Turek Ameriki. Vprašanje pri tem je pravita, da moremo v tem letu le to, kako nam je mogoče po- doseči deset tisoč dolarjev, ali raziti vsakdanjo sebičnost in pa še več.

brezbriznost, ki se je zadnja le- Lokalni odbor št. 35 v Col- ta naselila v srea in razum a- linwood-Cleveland, kjer vodi, meriških Slovencev in Sloven, piše in dela z neutrudljivo vo- Toda vsi niso taki, najdejo se ljo poznani in zavedni primor- ski rojak, tajnik odbora, Jos. Durn, je tudi poslal \$200.00. živijo sedaj naši trpeči in za- Mr. Durn je zaposlen v svoji sužnjeni bratje in sestre on- trgovini vsak dan, toda ga ni narodnega, društvenega, pomož- nega ali kulturnega dela med

Pred dvema tednoma sem imel pogovor z zavednim in iskrenim Slovincem, ki lastu- se ne bi on udeleževal z na- je in obratuje novo tovarno, v svet, pripomočki in resnim de- kateri izdelujejo potrebščine za ameriško vojno obrambo. Nje- lom. Hvala mu lepa!

Lokalni odbor št. 37 West Park, O., je tudi prispeval \$60, družbi njegove razumne sopro- go smo se pogovarjali tudi o težkih in mračnih dnevih, ka- tore preživljajo naši ljudje v domovini. To zaželjeno sreča- nje vam enkrat opišem v po- sebnem dopisu, kajti zaključek našega pogovora je bil ta, da se mi je Mr. Lustrik izročil \$500, možno akcijo rojak Frank Zva- za JPO, SS. Hvala njemu in njegovi soprogi za pravilno razumevanje sedanjega družab- nega reda, kjer je vsak izmed nas poklican, da pomaga in re- šuje, kjer koli je pomoč in re- šitev potrebna.

Gl blagajnik JPO SS, brat Leo Jurjevce, mi je poslal sle- deče poročilo za mesec junij: Pripravili so sledeči: — Lo- kalni odbor 9 Waukegan, Ill. \$50.00; Frank Meglich nabral \$10.00 naročniki Glas Naroda poslali \$13.00; lokalni odbor 35 okrožje Collinwood, Cleveland, O., \$200.00; lokalni odbor 21 v Denver, Colo. \$25.00; lokalni odbor 7 St. Louis, Mo \$93.25; lokalni odbor 37 West Park, O. \$60.00; lokalni odbor 9 Wil- lock, Pa. \$6.17; lokalni odbor 29 Barton, O. \$20.00; podruž- nica 42 SANS Hackett, Pa. \$22.00; podružnica 47 SANS \$25.00; Mike Kusel, Chicago, Ill \$5.00; in lokalni odbor 2 v Cleveland, O \$1000.00.

Skupni dohodki za mesec ju- lij so \$1,529.42. Skupna bla- gajna JPO SS je bila dne 31. julija \$54,866.44.

Lokalni odbor št. 2 v Cleve- landu, katerega blagajnik je dobrovoljni in delavni Slove- nec Joseph Okorn, blavni urad- nik Slovenske Dobrodelne Zve- la se je s pozivljenim spominom

V Klein, Mont., živi pripro- sta in dobronarčna Slovenka, ki je bila v domovini vzgojena v revni hiši. Niso imeli dosti kruha, morda so ga pekli en- krat na mesec. Bila je večkrat lačna kot sita, zato je poprosi- la večkrat za kosček kruha pri sosedih. Globoko v spomin se ji je vtisnilo to življenje iz do- movine, ona ga ni pozabila. Ko je nesreča zadela njeno do- movino onkraj morja, spomni- la se je s pozivljenim spominom

NAJBOLJŠI PRIJATELJ
V NESREČI VAM JE:SLOVENSKA NARODNA
PODPORNA JEDNOTABRATSKA, DELAVSKA
PODPORNA USTANOVASprejema moške in ženske v letih od
16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

Članstvo: 62,000

Premoženje: \$10,500,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja
vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

kako sedaj trpijo ljudje v Slo- veniji.

Stopila je od hiše do hiše, od vasi do vasi, od mesta do me- sta, nabirala, prosila in doka- zovala ljudem: Slovincem, tu- jezcem in Amerikancem, ka- ko velika nesreča je zadela njen narod Štirinajst mesecev je kolektala, dobila otiske na no- gah, da mi je poslala \$226.67 za našo pomožno akcijo. To je plemenito delo usmiljena in po- moči. Kje ji je enaka sloven- ska žena v Ameriki?

Koliko dolarjev bi že bilo v naši blagajni, da ima ona so- delavci v vsaki slovenski ženi v Ameriki! Tu se pokaže, ka- ko veliko moč imamo v našem slovenskem ljudstvu v Ameri- ki, ako bi vsi delali, apelirali, nabirali in prosili ameriške strice in tete, očete in matere spreobračali Janeze Nedame in Mice Skopuhovke.

Čast takim slovenskim že- nam v Ameriki!

Lokalni odbor št. 8 v Chica- go ni je poslal resolucijo, v kateri apelira na glavni odbor, da se prične nabirati obleko za rojake v domovini. Lepa ideja!

Kako bo izpeljiva, tega vam še ne morem povedati, toda eno je gotovo: Spravljajte ponošeno obleko; če vije in druge stvari, kajti čas bo prišel, da bomo lahko poslali take reči v domo- vino.

Slovenici in Slovenke, čas hi- ti, bližamo se koncu te strašne vojne v Evropi. Konec prihaja z vsakim dnem bolj vidno. Sedaj je čas, da se odločite in daste, da bo imel pomožni od- bor na rokah dovolj denarja za sirote v domovini.

Lokalni odbori, organizirajte kolekte od hiše do hiše, naj ne bo niti enega Slovence, ali Slo- venke v Ameriki, da bi ga ne vprašali za pomoč.

Klic iz domovine postaja ved- no bolj glasen: Dai brat, dai, pomagaj sestral!

Darovi za JPO SS št. 7.

St. Louis, Mo. — Lokalni odbor 7 je poslal glavnemu tajniku Josip Zalarju vsoto \$93.25, h kateri so prispevali sledeči:

Louis Speck \$10.00. — Po \$5, so prispevali: Ana Koein, Ru- di Gabrijan, Joe Hočevar, John Anceal, John Težak in Frank Zvanut. — Po \$4.00: John Fran- ko in Cecilija Florjančič. — Po \$3.00; Anna Hočevar in Anna Simajer. — Po \$2.00: John Ten- cik, Martin Petrovich, John Zgur, John Cepcek, J. Gabrijan, U. Bukovic, A. Bukovic, F. Sajovic, Slovenski Nar dom, J. Gregorič, J. Skupic, Mr. Zlogar \$1.25. — Po \$1.00: J. Dolenc, M. Stoker, J. Trost, A. Stru- kel, Joe Barnt, John Mihelčič, J. Trebec, R. Trost, F. Jarc, J. Petrič, F. Risar, M. Zalusi, Anton Zorko, Mrs. Empastato, J. Raunič in Mrs. Wolf

Hvala vsem darovalcem!

Frank Zvanut

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

Bila je некоč kokoš...

Bila je kokoš, ki ni pozna- la gnezda, odkar se je zvalila kot pišče. Ko je dorastla in je prišel čas, da leže jajca, ni šla v gnezdo, temveč ga je spusti- la kar na tla, kot bi opraviła svojo potrebo.

Na žalost se taki slučaji do- gajajo tudi med razumnim člo- veštvom, da namreč k a k a mlada mati pusti svojega do- jenčka v kaki čakalnici, veži ali kjerkoli ter ga prepusti v varstvo mihi usodi. Seveda v takem slučaju je družinska tragedija, ali družabne razme- re. Stališče matere v človeški družbi je postalo tako nepre- nestljivo, da je bila prisiljena rešiti se svojega neboljjenčka, četudi ga je ljubila iz dna svo- jega srca in se ji je trgalo sr- ce, ko se je ločila od njega.

Tak slučaj se je zgodil te dni v New Yorku. Dva delavca sta na Lexington podulnični progi na 23. ulici stopila v voz vlaka. V vozu ni bilo nikogar, le v zadnjem sedehu je nekaj fečalo in ko sta pogledala, sta našla kaka dva tedna starega otroka. Bil je skrbno zavet, na vrhu pa je bil pripet listek z naslednjo vsebino: "Kdorkoli najde tega otroka, ga prosim, da dobro skrbi zanj. Zapustila sem ga, ker zanj ne morem ničesar storiti."

Delavca sta poklicala straž- nika, ki je otroka spravil v mestno najdišnico.

Tragedija!

Morski psi napadli letalca

Kadar letalci letajo nad morjem, v žali poskušajo lovi- ti ribe, da se z aeroplanom za- letijo na morskno gladino in skušajo vjeti kako ribo. Toda vse drugače je z letalcem, če- gar aeroplan je padel v mor- je.

In to se je pripetilo poroč- niku Robertu D. Kurzu iz Clawson, Mich. Po napadu na Napolj se je letalec trdnjava vračala na svojo postojanko, pa ji je zmanjkalo bencina in se je morala spustiti na mor- je. Kurz je sčel kar največ svoje obleke, da bi lažje pla- val. Naenkrat pa ga je napa- dila cela čreda morskih psov in Kurz se jih je otepal z rokami in nogami. Njihovi beli trebu- hi so odsevali iz črne vode in plavute so mrgolele nad vodo. Tako se je Kurz branil proti požrešnim vodnim pošastim do- jutra, ko je priletel poročnik Robert Smith iz Oxsard, Cal., s svojim aeroplanom in je Kurz rešil iz nevarnega po- ložaja. Kurz je bil ogrižen po

rokah in nogah, toda po krat- kem oddihu se je zopet vnil v službo.

Kako bo uničen Berlin

Letalski izvedenci so mne- nja, da je mogoče Berlin uni- čiti v 35 velikih zračnih napa- diih. Iskrenja zadnjih let je pokazala, da je potrebna ena- tona bomb za 60 ljudi. Z 2000 tonami bomb je bilo uničeno mesto s 120,000 prebivalci.

Berlin, ki ima okoli 4,000,000 prebivalcev, bi bilo treba napa- sti 35-krat, da bi mesto bilo popolnoma porušeno. Ker pa je prebivalstvo umogo bolj stisnjeno kot je n. pr. v Ham- burgu, skozi katerega peljejo struge reke in kanali in se vsled tega požar ne more daleč razširiti, bi zadostovalo uničiti Berlin manj zračnih napadov. Tak napad bi mogle izvesti iz Anglije ameriške letelce trd- njave, ki so se dosedaj med vsemi bombniki še najbolj ob- nesle.

Zračni izvedenci pa sodijo, da bi pri vseh napadih, predno bi bil Berlin porušen, bilo iz- gubljenih kakih 1000 aeropla- nov.

Knjige za vojne ujetnike

Na tem mestu je bilo pred nekaj dnevi naznanjeno, da ju- goslovanski vojni ujetniki zelo radi berejo romane in povesti v svojem jeziku. Knjige potem pošlje War Prisoners' Aid of the YMCA. v Nemčijo, Italijo, ali kjerkoli se nahajajo naši u- jetniki. Kdor bi hotel poslati kako knjigo v ta namen, pa naj ne pošlje na naslov, ki je bil zadnjič naveden, temveč na: War Prisoners' Aid Ware- house, 33 East 47th Street, New York, N. Y., c. of Mr. Da- vid R. Porter.

Otroški vozički

Newyorški župan ima skrb za vse potrebe svojih meščanov. Sedaj se je tudi odločil, da bo nabiral otroške vozičke za re- ne družine. Prejel je namreč več prošenj za vozičke. La Guardia pa je tudi vedno pri- praviljen pomagati vsakomur, ki je pomoči potreben. Zato je po radiju naznanil, da naj vsa- kdo, ki ima otroški voziček, pa- ga ne potrebuje, naznani v nje- gov urad v City Hall in tudi oni, ki vozičke potrebujejo, naj naznanijo njegovemu uradu.

SWEET SINGER



Jeri Sullivan,

znana pevka, ki bo nastopila na Cresta Blanca Carnivaleu v sredo, 11. avgusta na radio postaji WAAC med 10.30 in 11. uro zvečer kot solistinja z Morton Gouldom in svojim 50 komadnim simfoničnim orke- strom.

Gledališče... Kinematograf... Radio

V Rockefeller Center

gledališča bodo dodane k pred- stavi "Stars on Ice" popol- danske predstave dne 19. av- gusta, 26. avgusta ter 2. in 9. septembra.

Sonja Henie in Arthur M. Wirtz, ki vodita te predstave, sta se na splošno željo občin- stva odločila tudi za popoldan- ske predstave v omenjenih dneih.

V Newsreel Theatre

na 46th St. in 7th Avenue v New Yorku, sedaj kažejo slike padlega fašističnega diktator- ja Benita Mussolinija. Tu je videti Mussolinijev pohod na Rim leta 1922. Z brutalno silo in umori je postal diktator Ita- lije. Vojna v Afriki je velik preobrat v Mussolinijevi vla- di Italijanska armada je po-

vsod bežala pred zavezniki. Zavezniški aeroplani so bom- bardirali italijanska mesta in slednjič je zavezniška armada vpadla na Sicilijo. Kralj Vik- tor Emanuel je odpustil Mus- solinija in na njegovo mesto postavil maršala Badoglio. — Druge slike kažejo ameriške vojske v Avstraliji ter zavze- tje Woodlark otoka na Pacifi- ku.

V Stadiumu v New Yorku

se bo v sredo zaključila letoš- nja sezona. Ti koncerti so ve- dno zelo priljubljeni in kar je najvažnejše, so vstopnice po ljudskih cenah. Koncerti so vsak večer ob 8.30 zvečer.

Jutri večer je na vspredu John Corigliano, solist in skla- dbe od Handela, Mozarta in Beethovena.

Kratka Dnevna Zgodba

DR. VINKO ŠARABON.

KITAJSKA

Napad Japoncev na Kitajsko nam je to deželo zopet primaknil bliže. Seveda si pa ne smemo domisljati, da vse tudi dobro razumemo, kaj se v Aziji vrši.

Velika razsežnost Kitajske je obenem tudi njena najboljša zaščitnica v vojski. Persijskega kralja Darija je pet sto let pred Kristusom premagala razsežnost južnoruskih step, švedskemu kralju Karlu XII. je bila 2200 let pozneje ista ruska planjava usodna in celo veliki Napoleon ni mogel premagati prostora ruskega prostora. Če hočemo Kitajsko zasesti je treba, toliko prometnih sredstev, koliko denarja, koliko vztrajnosti in potrpežljivosti.

Če vprašamo Kitajca: "Kaj pa, če bo vojska trajala deset, dvajset let ali pa še več?" ti bo odgovorili: "To ni nič, dvajset let pri nas nič ne pomeni, saj je sto let v naši zgodovini samo odmor." Kitajski mandarin se je razgovarjal z angleškim raziskovalecem na pripombo Angležev, da bi Kitajsko kot drža-

va mogla izginili, je odvrnil Kitajec: "Takrat, ko sta se Rim in Rem prepirala, po kom naj se imenuje novo nastalo mesto, smo imeli mi Kitajci že tisočletno zgodovino za seboj. In kje je danes rimsko cesarstvo? In ko so pasli prvi pastirski svoje črede ob bregovih reke Temze, smo mi na začetku svoje zgodovine že pozabili."

Poglejmo na Kitajsko brez njenih stranskih dežel, pa vidimo, da ima podoben kroga; ne kako polovica kroga je obrnjena proti morju, kakor zateklo lune. Središče kroga je približno tam, kjer prestopi reka Jangtze mejo med pokrajina Šečvan in Hupej. Strogo moramo ločiti severno in južno polovico Kitajske. Podaljšek notranje azijskega gorovja Kvenlun je na Kitajskem gorovje Cin ling; ta zopet ima podaljšek Hvaj, katerega razrastki segajo tja do Nankinga. Cin ling in Hvaj razdelita Kitajsko v imenovani dve polovici; v vsaki gospodari velika reka, na jugu Jangtze na severu Hvang. Čisto na vzhodu se obe polovici prelivata druga v drugo. Severna Kitajska je tako imenovana puhlica, večkrat do tisoč metrov na debelo gorata dežela, ki jo je zagrnila in še več. V puhlico so pota zarita kakor globoki jarki in žlebovi reke puhlico odnašajo naprej in so z njo zasle obsede moške predele severa ter iz otoka Šantung napravile polotoki. Pri njih delu so jim pomagali vetrovi, ki prihajajo iz notranjosti proti morju. Največja reka se imenuje Rumena reka, kar je puhlica rumena, in morje okoli Šantunga se imenuje Rumeno morje.

V južni Kitajski ima gorovje po večini smer na jugozahod in severovzhod in ni pokrito s puhlico. Zato so reke mnogo bolj čiste kot one na severu. Prva je Jangtze, ki izvira visoko na Tibetu, prodre v globokih soteskah gorovje ter se razvije v najplavnejši kitajski veletoč; slednjeje teče po delti, polni jezer, ki jo je v stoletnem delu zgradila skupaj s Hvangom, dokler se ni ta v letu 1852 zopet obrnil proti severovzhodu. Najlepši kraj južne Kitajske je njeno vedno zeleno rastlinstvo. Medtem ko puhlica severa gozdu ni prijazna, pač pa zazaradi svoje izredne rodovitnosti pripušča poljedelstvo do najvišjih višin, se drži poljedelstvo juga bolj dolga in nižjih gorskih obkonov, više gori pa kraljujejo vedno zeleno grmovje in drevje.

In na tem širnem ozemlju stanuje 400 milijonski narod, ki ga je narava porabila za največji socialni eksperiment v zgodovini. Preko Kitajske veje monsun, pozimi na morje, poleti v deželo, zaprek skoraj ni, ker gredo gorovja vobče v isti smeri kot vetrovi. Ko pri naša zimske monsun ledeno mrzli zrak vzhodne Sibirije in Mongolije nad kitajsko pokrajino, se med potjo le prav malo in prav počasi segreje in vsa Kitajska je v objemu hudega mraza. Saj se celo v Kantonu včasih sneži, pa leži to mesto tako daleč na jugu, kakor Sahara. Vendar ima jug razpore mola zimo; saj vidimo daleč na jugu palme in slone, oranže in čaj in sladkorni test. A Peking na severu, ki leži v širini Neaplja, ima tako zimo kakor Leningrad in Mukden v Mandžuriji, od ravnika (Ekvatorja) je oddaljen toliko, kakor Rim, ima mrazljivi januar

kot Moskva. Poleti je pa obratno; tedaj leže na Kitajsko vlažni in vroči zrak iz jugovzhoda in rodovitnost prinaša joči dež se razlije po riževih in bombaževih nasadih. Razlika med severom in jugom izginje, vsa dežela je ena sama žareča vsakogar, ki prenaša samo majhne toplotne razlike; samo tisti so zmožni življenja, ki so proti vročini ravno tako odporni, kakor proti mrazu, tisti, ki spojuje polarno odpornost Eskima ali Jakuta s tropsko odpornostjo črnca in Malajca. In zato tudi Kitajci, ki gredo v druge dežele, skoraj nikdar ne postanejo žrtev podnebja; v Sibiriji kljubujejo mrazu, pri katerem zmrzne živo srebro, pod navpičnim soncem Jave, Singapura in Paname gredo s smehljajočim se obrazom na delo.

Tej telesni odpornosti se pridružijo duševne lastnosti Kitajca, ki imajo svoj izvor v veliki meri v gostoti prebivalstva. Gostota zopet je posledica dveh činiteljev. Prvi je svet rodovit in je dovolil gosti naselitvi kmečkega prebivalstva. Potem pa je pri Kitajcih že od nekdaj globoko ukoreninjeno češčenje prednikov, ki jim mora Kitajec vsako leto na dan njih smrti žrtvovati. Žrtvovati pa sme len sin, vnuk itd. Zato se Kitajec običajno kaj hitro poroči, da dobi sina, ki ga hoče pozneje prav tako hitro zopet upravit v zakon. Če se rodi sin, je tudi v najrevnejši koči največji praznik. Tako raste prebivalstvo v nedogled in je v nekaterih predelih tako gosto kakor redkokje drugod na svetu. Zato je do najnovejših preteklosti moralo kitajsko gospodarstvo vedno in vedno poskušati, da obdrži ravno nivoje med izredno številnim prebivalstvom in domačimi pridelki. To je rodilo najhujšo borbo za življenje, ki jo je sploh kak narod kdaj vojeval. Ta borba je z že opisano odpornostjo ustvarila največje prednost kitajstva: brezprimerno pridnost, največje omejitve zahtev po užitkih življenja in najpotrpežljivejšo vztrajnost.

Edino na Kitajskem je bilo mogoče preustrojiti občečloveško željo po mirnem, brezdelnem življenju v obratno smer. V velikanski kitajski delavnici nihče nič ne ve o osemurnem ali deseturnem delavniku; vedno moraš delati, sicer boš od lakote umrl. Seveda so izjeme; vobče pa smemo reči, da kljub vztrajnosti in zavidanja vredni spretnosti v vseh panogah navadnega in tehniškega dela, Kitajec povprečno nezazluzi več, kakor toliko, da mu ravno ni treba umreti. Pravilica se nam zdi, če slišimo, da zaostuje odraslemu Kitajcu za prehrano 80 par ali 1 dinar na dan. S tem krije svojo porabo riža, sočivja, rib in čaja in mu ostane še malenkost za tobak. To je možno le, ker so ljudje tako zelo skromni, živila izredno poceni in tudi kitajska kuhinja tako izborna; slabo in skoraj neužitno blago nam ne pravi ta kuhinja užito in lahko prebavljivo. Ker mora biti Kitajec z vsem zadovoljen, ni čudno, da se mu nobena stvar

ne gabi, da mu gre pasja, mačja in podganjeva pečenka v slast, da uživa tudi meso konj in oslov, ki so poginili za kugo, in da so mu črvi in kobilice dobro došel prigrizek ob vsakdanji hrani.

Zato se tudi ne čudimo, da varčnost ni pri nobenem narodu tako doma kot pri Kitajcih; poleg skromnosti in pridnosti jim je prvo orožje in borbi za življenje in za ustanovitev lastnega ognjišča. Kmet kitajskega severa se zanjie kakor svizec pod zemljo v strmo stenno puhlice; živi pod svojo njivico prosa ali pšenice, da mu ni treba graditi na njivici koče, s čimer bi svojo njivico skrajšal za nekaj kvadratnih metrov. Ganljiv primer res prave kitajske varčnosti in preko groba gledajočega družinskega čuta pripoveduje neki ameriški misijonar; videl je zelo staro in zelo revno ženo, ki se je komaj vlekla, s težavo tipaje ob hišnih stenah; šla je na svoj zadnji sprehod, smrt jo je klicala, hotela je priti do čline svoje sorodnice, da bi umrla v njeni koči, od koder bi bila pot do pokopališča krajša kot od njene koče in bi pogrebel za njo krste manj zahtevali.

Pa če bi mislili, da bo Kitajec v tem svojem brezprimernem boju otopel in se vdal brez upni ožnosti, bi se zelo motili. Videli smo že, kako je narava Kitajske vzgojila k odpornosti, in vidimo, da jih tudi tu ni zapustila; za doto jim je dala na pot življenja dobrodušno veselost. Vedno boš videl Kitajca, kako se daži na smeh. Ostanjejo le tisti, ki usoda laže prenašajo in ki imajo pri vsem svojem trpljenju še vedno dosti dobre volje in veselja do življenja. Prastara veselost spremlja trpečo delovno resnost Kitajca kot angel sprave. Gotovo je, če se moraš tako zelo boriti za življenje, da se bodo razvile tudi slabe strani tvojega značaja. S sposobnostjo v poljedelstvu in obrti, v trgovini in bankarstvu se družijo tudi zvitost, laž in sleparstvo.

Tak narod kakor so Kitajci, ne more nikdar umreti, takega naroda ne more nikdo trajno zaslužiti. Najprinese modernejši čas tehnike v to prastaro deželo kar koli hoče, družinski čut bo živel naprej in naprej bo živela živčno močna vztrajnost v vseh podnebnih pasovih ter naravnost neizčrpna delovna moč. Nedvomno čaka ta narod še zelo velika bodočnost.

DELO DOBE PORTERJI za voskanje, poda; ponočno delo, Plača \$35. na teden. Vprašajte pri: — 140 WEST 42nd STREET, ROOM 704, NEW YORK CITY (2x)

To je sadnja zaloga in v omejenem številu. Zato priporočamo, da kdor si želi nabaviti slovenski molitvenik, naj to sedaj stori.

Slovenski: KVAŠKU SECE (Štev. 415) 24x34 inčev; 224 stran. Cena 75c. RAJSKI GLASOVI (Štev. 408) 24x4 inčev; 255 strani — Vseživ Sv. Krišev Pot. Cena \$1.50

Angleški: NEBESA NAŠ DOM (Štev. 415) 24x4 inčev. Cena \$1.— RAJSKI GLASOVI (Štev. 356) 24x34 inčev, v belom celotiku; 354 stran. Cena \$1.—

Angleški: KEY OF HEAVEN Fino vezano; prvovrstna izdelava; v umetnem usnju. Cena \$1.—

Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York 11

NARODNI VOJNI SKLAD

Pu celi deželi se je pričela velika kampanja za narodni vojni sklad National War Fund v znesku \$125,000,000. Kvota za mesto New York znaša 750 tisoč dolarjev. Predsednik new-yorškega odbora je Mr. Emil Schram, predsednik New York Stock Exchange. Ta odbor je imel včeraj v Roosevelt hotelu sejo, na katero so bili povabljeni tudi uredniki raznih new-yorških listov.

Schram je v svojem govoru rekel, da na svetu divja največja vojna, ki jo je še videl svet in da je potrebno, da se zavzamemo ljudje celega sveta, da pomagajo tam, kjer je pomoč najbolj potrebna. In pomoč bo povsod potrebna, kajti pomanjkanje je na mnogih krajih že sedaj, po vojni pa bo še mnogo večje.

Narodni vojni sklad bo prispeval USO, United Seamen's Service, War Prisoners Aid in 15 drugim pomožnim organizacijam.

"Ako hočemo doseči mir," je med drugim rekel Schram, "tedaj moramo skrbeti, da pomagamo vojnim žrtvam, da jih rešimo lakote, razlastitve, boleznin in zmešnjave. To je cilj Narodnega vojnega sklada in zato je poklican vsakdo v našem velikem mestu, da prispeva v ta sklad."

(V mestu bo organiziranih kakih 25 različnih narodnih skupin, da vodijo kampanjo. Vso ta \$750,000 sicer izgleda precej visoka, toda vojna zahteva žrtve. Vsi vemo, da bo vojna podaljšana, ako ne bomo prinesli žrtve.

Dalje je Schram izvajal, da ima marsikdo izmed nas v vojni sina, ali kakega drugega sorodnika in za nje moramo skrbeti, da jim bo položaj kar najbolj olajšan. So pa še zavzejniški narodi, katerim je treba pomagati tako vojakom na frontah, kot prebivalstvu za fronto. Zato v sedanjem času ne smemo gledati samo na sebe in skrbeti samo zase, temveč je naša dolžnost, da pomagamo tudi svojemu bližnjemu.

ITALIJANSKI PREFEKTI SO PREVZELI RACIONIRANJE ŽIVEŽA.

(ONA) — Racioniranje živeža v Italiji ki je bilo prej v rokah uprave fašistične stranke, so prevzeli zdaj prefekti — tako poroča nemški radio v neki domači oddaji, katero so zabeležili uradni monitorji Združenih držav.

Oddaja pa zatrjuje, da so italijanski kmetje še vedno dolžni oddati svoj pridelek državi; deleži živeža na italijanskem ozemlju so ostali isti kot pred odstopom Mussolinija.

Molitveniki v krasni vezavi importirani iz starega kraja še pred vojno... Ko zaloga poidi, je ne bo mogoče nadomestiti do konca vojne.

NEBESA NAŠ DOM (Štev. 415) 24x4 inčev. Cena \$1.— RAJSKI GLASOVI (Štev. 356) 24x34 inčev, v belom celotiku; 354 stran. Cena \$1.—

Angleški: KEY OF HEAVEN Fino vezano; prvovrstna izdelava; v umetnem usnju. Cena \$1.—

Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York 11

Sedaj \$2

Prva knjiga, ki je izšla v slovenščini iz naci-fašističnega vpada v domovino

"Ko smo šli v morje bridkosti"

Spisal REV. KAZIMIR ZAKRAJŠEK

Velezanimiva knjiga o razmerah in trpljenju našega naroda v stari domovini. — Dosti naših rojakov se še vedno ne zaveda v polni meri, kake strašne stvari so se dogodile v starem kraju, a knjiga pa jim bo dala jasno in pregledno sliko o strašnih dogodkih, ki so spremenili lepo in cvetočo Slovenijo v eno samo veliko bolečino, ki peče, žge in mori naš slovenski narod na njegovi lastni zemlji.

Knjigo lahko naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

HRANA IZ RETORTE.

Beseda "pomankanje" ima v usodi današnje Evrope veliko vlogo. Posebno hudo je občutiti ponekod pomankanje sirovin in živil. V času, ko imata znanost in tehnika tolikšen pomen, ni čudno, da sta se lotila tudi vprašanja pomankanja in da skušata za naravna živila sestavljati vsakovrstna nadomestila ali pa živila umetno pridelovati. V tem oziru so značilni posebnosti Nemčije.

Med najvažnejšimi živilskimi izdelki, ki ga pridobivajo danes iz koruze, masti ki jo izdelujejo iz premoga, in kvas, ki ga prirežajo iz lesa. V deklestvi ki jo ljudstvo imenuje "grozdni sladkor" a jo pridobivajo iz škroba, in sicer predvsem iz koruznega škroba, imajo široke množice danes pripravljene čistostjo 99,9 odstotkov, ki je enak krvnemu sladkorju. Pomembna industrija izdeluje ta ogljikov hidrat na veliko. Pred kratkim so začeli izdelovati tudi kvas iz lesa. Nemčija ima že tri velike obrate, ki se bavijo s proizvodnjo te snovi, ki je pomembna za zavoljo tega, ker vsebuje največ vitaminov B.

Izvrstno beljakovino pridobivajo po novejših postopkih iz krvi, ki jo dajejo klančnice. Doslej je ta kri otekala brez vsake koristi z odpadno vodo. Čeprav vsebuje povprečno 17 odstotkov beljakovine. S posebnim postopkom ločujejo kri v rumeno plazmo in rdeča telesa.

Plazma se drži v obliki praška neomejen čas in se da uporabiti enako kakor jajca za pripravo peciva močnatih jedi, testenin in celo majoneze.

(V novejšem času izboljšujejo živila tudi z redilnimi in umetnimi snovmi, ki jih pridelujejo v tovarnah. Krvno beljakovino, ki smo jo zgoraj omenili, uporabljajo na primer neposredno za izboljševanje klobas. Margarino in mleko vitaminizirajo s farmacevtskimi snovmi. Nemci si obetajo mnogo tudi od svoje akcije, da bi se uporabljala moka in kruh, pomešana z otrobi. Na ta način mislijo dobiti za svojo prehrano mnogo naravnega vitamina B in ogljikovih hidratov.

Vojaki se bodo učili jezike

New York. — Tujezemski intelektualci ter bivši vladni uradniki iz Nemčije, Rusije in Španije, bodo nastavljeni kot učitelji tozadevnih jezikov za razrede, ki bodo sestavljeni iz 370 vojakov.

Pouk se bo pričel ta teden v Mestnem kolegiju, kakor je o tem poročal dr. Walter A. Knittle, ki je ravnatelj, oziroma direktor armadnega izrednega večšalnega programa na tem kolegiju.



DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica, ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan. Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu na državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniški Zedinjenih držav in Poedine države. Cena knjižice je samo 50 centov. In se dobi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., NEW YORK 11

Važno za naročnike

Poleg naslova je razvidno do koga imate plačano naročnino. — Prvi številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate pravočasno naročnino preveriti. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v Vašem kraju. Zastopnik bo Vašo izpolnilo potrdilo za plačano naročnino.

- California: San Francisco, Jacob Laushin*
- Colorado: Pueblo, Peter Cullig; Walsenburg, M. J. Bajuk*
- Indiana: Indianapolis, Fr. Markich
- Illinois: Chicago, Joseph Bevilic*; Chicago, J. Fabian (Chicago, Cicerio in Illinois)
- Iowa: Joliet, Jennie Bamblich; La Salle, J. Spelich; Mascoutah, Martin Dolene; North Chicago in Waukegan, Math Waršek
- Maryland: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
- Michigan: Detroit, L. Plankar*
- Minnesota: Chisholm, J. Lukancich; Ely, Jos. J. Poshel; Eveleth, Louis Gonde; Gilbert, Louis Vessel
- Montana: Roundup, M. M. Paulan; Washoe, L. Champa
- Nebraska: Omaha, P. Broderick
- New York: Gowanda, Karl Strlnsha*; Little Falls, Frank Masle*; Worcester, Peter Bode*
- Ohio: Barberton, Frank Troha*; Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlagar*, Jacob Resnik; Girard, Anton Nagode; Lorain, Louis Balant, John Kumbe; Youngstown, Anton Kikej
- Oregon: Oregon City, J. Kohlar
- Pennsylvania: Bensmer, John Jenikar; Conemaugh, J. Brezovec; Coverdale in okolici, Jos. Paternel; Export, Louis Sugancic*; Farrell, Jerry Okorn; Forest City, Math Kamin*, Frank Blodnikar; Greensburg, Frank Novak; Homer City, Fr. Ferenchak; Imperial, Vence Palcich; Johnstown, John Polancic; Krayn, Ant. Tanfelj; Luzerne, Frank Balloch; Midway, John Zusi*; Pittsburgh in okolici, Philip Progan; Steelton, A. Hren; Turtle Creek, Fr. Schiffrer; West Newton, Joseph Jovan
- Wisconsin: Milwaukee, West Alis, Frank Skok*; Sheboygan, Anton Kolar
- Wyoming: Rock Springs, Louis Tauchar*; Diamondville, Joe Bolich; (*Zastopniki, ki imajo poleg imena *, so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okrajih, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)

Vsak zastopnik izda potrdilo za svojo, katere je prilož. Zastopniki tega priporočamo: — Ustava "Glas Naroda"

Visoška kronika

ROMAN — Spisal Dr. IVAN TAVČAR.

45

Pri Wohlgebetu sva spravila konjica pod streho, pa ni bilo skoraj nikogar doma, ker je bilo že vse na sodišču. Tudi Loka je bila prazna. Vse je drlo na prostor, kjer je Janez Francišek ukazal očitno in vsakemu pristopno razpravo.

Na pašniku, ki leži pod spodnjim obzidjem ter se vleče od Poljanske do Selske Sore, so na škofovo povelje ogradili ta prostor, in tam naj bi se razpravljalo pred vsem svetom, da bi pozneje nihče ne mogel govoriti, da se je hotelo kaj prikriti. Na tem pašniku je imel samo kovač Langerholz svojo lopo, drugega poslopja ni bilo na obširnem svetu. Nekako v sredi je bilo pripravljeno na štiri vogale ograjeno sodišče, tam je bila miza za sodnika in pa vzvišen oder, ki se je lahko videl od vseh štirih strani. Tu je imela sedeti Agata — škof sam je bil tako ukazal.

Ob devetih se je že trla množica po tratinah okrog sodišča in z veliko radovednostjo je pričakovala dogodkov. Pa ne samo na trikotni ravnini med Selsko in Poljansko, ljudstvo se je gnetlo tudi na oni strani obeh voda; posebno na desnem bregu Poljanske, na gospoda Apfaltrerna travniku, je stal gledalec pri gledalcu. Okrbnik iz Pušala se je trudil, da bi odgnal ljudi, ker otave se ni bila pokosena, da bi mu ne pohodili obline in dobre krme. Ali trudil se je brez vsakega uspeha, ker ob devetih je stala po njegovi otavi že glava pri glavi.

Ob pol desetih je prišel Mihol Schwaifstrighk ter naju vlekel na kraj, kjer so imele čakati priče. Bil je to prostor za ograjo; na dolgo leseno klop je posadil mene in Jurija, potem pa je zopet odšel. Pred nama je vrelo občinstvo, prav kakor velika reka v preozki strugi. Takoj pri plotu se je bilo nabralo kakih petdeset loških žensk, starih in mladih, pa vendar več starih. Prvo besedo sta imeli Urša Prekova, žena mestnega peka, in Maruša Stinglova, žena mestnega mesarja. Pozneje so mi pripovedovali, da mati Urša ni mogla videti matere Maruše; pek je prodajal na eni strani ulice, mesar pa na drugi, zato sta imeli prilike dovolj, da sta se skoraj vsak dan sprekli, in to za najmanjšo malenkost. Kadar sta se ti dve prepirali, je letela Loka skupaj, ker sta bili kos ena drugi, tako da so poslušalci vselej doživeli svoje veselje. Za danes pa sta bili sklenili veliko prijateljstvo in še lepo čredo drugih znanst sta privlekli s sabo, tako da je ta družba zasedla skoraj celo ograjo. Vmes je bila tudi Ana Renata z bičem. Dobro mi je delo, ko sem, sedeč na klopi, dobival občutek, da to ženstvo nikakor ni proti Agati, nasprotno, da je kar očitno držalo z njo.

"Ali ste že slišali kdaj," je vpila Urša Prekova, "da je golobica kanjo raztrgala?"

"Taka žival — pa coprnica!" je kričala Maruša. "Hudič naj vzame te moške, ki bodo sodili o nji! Čemu ne kličejo nas v take sodbe? Kaj? In še enkrat kaj?"

Tedaj je bil star kmetič iz Inharjev, z dolgo suknjo in širokim pasom okrog trebuha, tako nepreviden, da je počasi zašepetal: "Tako govorite, ker se menda same bojite, da bi prišle na njeno mesto!"

Ne morem popisati, kak šum je nastal! Kar v trenutku o Inharcu zblila klobuk s sive glave in ga obkladale z najgršimi besedami iz dobro založene svoje kašče. Ana Renata pa je Prekovi molila svoj bič in vpila: "Vsekaj ga po tumpasti glavi, da bo pomnil!"

Morda bi bil do krvi tepen mož iz Inharjev, da ni s tistem hipu počil med množico klice: "Jo že pejejo!"

Naenkrat je obmolnilo vse in oči so se obrnile na klanec pod Poljanskimi vrati. Po tem klanecu je vozil voziček, na katerem je sedela naša Agata. Konjica je vodil Mihol. Na vsaki strani vozička sta stopala dva grajska hlapca in dolge sulice sta molila v zrak, da je bilo grdo gledati.

Sredi ograje tik odra je obstal voziček. Nisem si upal pogledati tja, da bi ne videl njene revščine, a tudi vstati si nisem upal, ker sem se sramoval, če bi množica vedela, da sem gospodar visoških kmetij, kjer smo današnje obtoženke imeli za svojo.

Zapišem, da se je brat Juri vedel vse drugače. Komaj je voziček obstal, že je stal Juri pri Agati. Zaklical je, da se je slišalo naokrog: "Agata, nič se ne boji! V obe svoji roki je vzel njeno drobno roko ter jo pritiskal k svojemur licu in prav nič se ni sramoval. Ubogemu dekletu je zalila kri bledi obraz, z drugo roko ga je dvakrat ali trikrat pogladila po kodrastih glavi.

Z voza brez tuje pomoči ni mogla stopiti. Juri jo je prijel z eno roko ter jo vzel v svoje naročje, z drugo pa je držal težko verigo ob njeni nogi. Nato jo je odnesel lastnoročno na oder ter jo ondi posadil na klop, pripravljeno zanjo. Pri tem so verige močno ržljale, da je ljudstvo prešinilo silno usmiljenje. V trenutku je brisalo obilo rok oči, loške žene pred ograjo so glasno zajokale: "V Boga zaupaj, Agata!" je dejal Juri, zapustivši oder.

Agata je obsedela na svojem prostoru, izpostavljenja zbrani množici. Ni na levo, ni na desno si v svoji sramoti ni upala pogledati. Sedela je, kakor bi življenja ne bilo v nji.

Sedaj sem jo prvič pogledal. Usmiljeni Bog! Bila je, kakor da si vtaknil leskovo šibico v žensko obleko, obraz je bil kakor iz voska, upadli njeni lici kakor dva udrti grobova! Da ni bilo ljudi, bi se bil zjokal, in prav čutil sem, kako so se mi nabirale kaple po lasih. Enkrat je te dvignila obraz in je gledala na planine, katere je imela ravno pred seboj in a katerih se je sneg belil pod solničnimi žarki. Bolje bi ji bilo, da je tičala vrh snežnika, kjer bi bila varna pred ostrostjo liskih sodnikov, ki so ji zagrenili tujo domovino! Potem je povesila pogled ter ga neprestano upirala pred se v desko, prav kakor bi se čudila nad težko verigo, ki je izšla na tej deski, ter vezala opešani njeni nogi.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Pesnik odhaja v planine

BOGDAN RADICA

(Ugledni francoski tednik France Amerique, prinaša v svoji številki od 1. avgusta izpod peresa Bogdana Radice članek o Vladimiru Nazoru. —

List povdarja, da je Bogdan Radica šef urada za časopise v New Yorku in v svoji deželi znan pisatelj, opisal v tem članku življenje in delo velikega hrvaškega pesnika Vladimira Nazora, ki je odklonil uradne časti in nagrade Paveličeve vlade in se podal v gore, da se pridruži guerilecem.

"Plemenito in hrabro držanje velikoga hrvaškega pesnika Vladimira Nazora priča o odporni jugoslovanski izobraženih krogov proti sovražniku. Radio postaja Slobodna Jugoslavija je javila 16. januarja 1943 da je Vladimir Nazor zapustil Zagreb in se podal v vrhovni stan protifašističnega gibanja narodne osvobodilne fronte, kjer se pridružil zdravim in živim narodnim silam, obenem z mladim hrvaškim pesnikom Kovačičem. Odšla sta k partizanom v bosanskih gozdovih.

Komaj par dni pozneje, dne 31. januarja je potrdil "Hrvatski Narod" (Paveličevo glasilo) da je vest resnična, toda o brnil jo je, češ, da so uporniki ugrabili Nazora na potu v rojstno Dalmacijo ter ga siloma odvedli v svoje gozdove. Uradni jugoslovanski krogi so ob neasprotni informaciji preiskali ter dne 21. aprila iz Londona uradno potrdili da se je Nazor zares priključil guerilecem.

Zapustil je Zagreb v trenutku, ko ga je Pavelič načelnik države in plačana duša osiščal, imenoval za člana Akademije znanosti in umetnosti ter ga zaposlil, da prevzame ravnateljstvo te institucije.

Isti dan, ko je radio Rakovica (vstaška postaja) namigival, da so roparske tolpe ugrabile Nazora, je poslal pesnik preko postaje Slobodna Jugoslavija na dan 12. aprila ene:

Knjiga je posebno privlačna kot darilo za mladeniča, ki se zanima za naravo

AMERICAN WILD LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živčev na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro življenje, knjigo bral s velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar nam dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo namenjeno to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjič izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajšanju prinaša popolni popis življenja AMERIŠKE DIVJACINE.

Knjigo bo z užitkom bral levec, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter vse ribe, ki živijo v vodnih telesih. Vse žive in v ameriških vodah.

Poleg poljudnega popisa in pripovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij): 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inč.

Knjiga opisuje sceno, ptice, ribe, kače in živali, ki so razširjene na suhem kot v vodi doma. — Vesna je v močno platno s sladmi črkami.

POMISLITE, TO KNJIGO LAHKO DORITE SEDAJ ZA CENO:

Sedaj \$3.50

Naročite pri:

KNJIGARNI Glas Naroda

216 WEST 18th STREET

New York 11, N. Y.

ga svojih govorov svojim dalmatinskim rojakom:

"Lz višin naših čudovitih gora vas pozdravljam, bratje moji. Ušel sem sramoti in suženstvu takozvane neodvisne hrvaške države; dihati sem hotel svoboden zrak in še enkrat občutiti ponos svoje narodnosti in človeškega dostojanstva.

"Izbral sem težko in naporeno življenje, pomanjkanje in revščino. Zato pa sem našel svobodo in sem ves prežet novih sil. Zdaj vem, zakaj se bom boril v težkih dneh, ki prihajajo ne le za naš narod, temveč za vse človeštvo. Kako siromašen je oni, ki v tej borbi ostane na pragu svojih vrat neodločen in slaboten, in ne ve kaj bi, misleč le na svoje male osebne koristi!

"Nikdo ne sme reči, da smo slaboten narod, bojazljivi brez ponosa — da smo pokorna živina v tujevih rokah. Prav tu v naših krajih, se je nekdanj rodila starodavna hrvaška država. Branili smo proti Benečanom svoje zalive in otoke svoje kraje in mesta. Dalmatince nikdar ni odnehal, ker bi mu bilo zmanjkalo volje, ali iz pohlevnosti in pokornosti. Nikdar ni pokleknil pred osvajevalcem ali opustil svojega materinskega jezika.

"Zdaj pa planti, čisto blizu Dalmacije naraščajoča ognjena sila ljudske vstaje proti fašizmu. Hrvati in Srbi, katoliki, pravoslavni in muslimani, vsi so se dvignili proti nemškemu in italijanskemu osvajevalcu in njegovim hlapcem vstajem — ki požigajo naše domove, koljejo naše ljudstvo, pustijo naše posesti, kraje in mesta."

Nazor zahteva v svojem pozivu ustanovitev narodne armade ki bo "pognala tujca iz naše zemlje, jo očistila izdajalcev in na njej ustanovila nov družabni red ki nam bo ohranil vero naših očetov in našo narodnost.

"Naj vsaka vas v Dalmaciji postane utrjena postojanka našega upora. Naj se vsi naši zalivi spremenijo v osja gnezda, v katerih bodo poginili vsi oni, ki ogrožajo naša ognjišča. Naj vsi naši otoki postanejo čeri, na katerih se bodo razbijale tujčeve ladje. Dvignite se Dalmatinci! — Dvignite se! Zmagaja je naša, uspeh nam ne more uiti! Pomagajmo slovanskemu svetu, udeležujmo se tudi mi ustvarjanja novega sveta! V ci iz časov beneške republike, sredi svojega zmaganstva se bomo s ponosom spominjali preteklega trpljenja in bolezni za seboj. Takrat bomo mogli reči: "Nismo zastojali živeli!"

Pomagali smo podirati zlo in ustvarjali dobro, tako da smo tudi mi zaslužili, da živimo pod božjim soncem, v novi bratški skupnosti osvobojenih in prerojenih narodov.

Pesnik Jadrana.

Vladimir Nazor opeva Jadransko morje in njegove legende. Poet je sonca in morja, ter je s silo in veličastno opeval vstajenje južnih Slovanov pred prvo svetovno vojno v kateri se je rodila Jugoslavija.

Vladimir Nazor se je rodil pred 77 leti na malem skalnatem otoku Braču blizu Splita, ter je nadaljeval visoko humanistično tradicijo dalmatinskih znanstvenikov, tradicijo, ki izvira iz 15. stoletja. Kot Slovan in Hrvat politično Italijanom ni zaupal, akoravno je bil kot humanist očaran od italijanske literature. Njegovi prevodi italijanskih, nemških in francoskih pesnikov spadajo med najbolj blesteče prenose tujih literatur v srbsko-hrvaški jezik. Nazor pripada generaciji, ki je zahtevala zedinjenje

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v

HAMMONDOVEM NOVEM

Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56: cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov, v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

VSEBINA ATLASA

Zemljepisni svetovni atlas je izbral izmed več tisoč slik samo najboljše barvane slike—ta zbirka je tako popolna, da je za vsakega neobhodno potrebna tekom vojne in po vojni.

Vključeni so naslednji zemljevidi: — svet, Evropa (danes), evropska Evropa (ob izbruhu vojne), Anglijsko otočje, Francija, Nemčija, Italija, Švica, Holandska, Belgija, Švedska, Norveška, Danska, Unija sovjetskih socialističnih republik, Bolgarska, Rumunska, Jugoslavija, Grška, Albanija, Azija, Turčija, Sirija, Libanon, Arabija, Vzhodna Indijsko otočje in Malajski polotok, Indija, Borna, Kitajska, Japonska, Pacifiški Južna Amerika (severni del), Južna Amerika (južni del), Afrika, Severna Amerika, Kanada, Združene države, Mehika, Osebnja Amerika in Zapadna Indija.

SEDAJ

40 centov

PO POŠTI

V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

treh jugoslov. narodov v skupni narodni državi. Svojo mladost je preživel Nazor kot girnazijski profesor v Kastvu na Istri. Zgodovino težkih in krvavih bojev Slovanov z Latini, ki iz časov beneške republike, neštene legende iz teh časov so mu inspirirale najlepše epične pesmi in simbolične pripovedke.

V svoji povesti "Veli Jože" je Nazor simbolično opisal usodo Slovanov v Istri in drugod. Velikan Jože je simbol veličine uklenjenega plemena. Veli Jože se pobuni in uniči beneško ladjjo, ki ga je nosila v Benetke, kraljevo vodo. Z njim je bilo na stotine galejskih sužnjev, mornarjev, priklenjenih na vesla galeje; prosili so ga v svojih pesmih, da raztrga tudi njihove verige. V silnem zanosu nadčloveške besnosti, so se orjaki urpli pritlikavecem, ki simboлизirajo beneško fevdalno gospodo, kvizlinge in gauiteerje tistih časov. Veli Jože osvobodilno istrsko zemljo, toda ta svoboda je kratka, kakor sanje — kmalu jo uničijo notranji spori. Pritlikavci zanetijo spor med velikani in ubijejo "človeka."

Veli Jože in njegovi orjaki, uklenjeni, morajo zopet nazaj na beneške galeje. Globoko izpod krova se dviga njihova žalostna pesem, obupna, toda polna žive volje do svobode, ki bo skozi stoletja sporočala geslo: "Ne bodi suženj, tudi ti si človek!" Veli Jože v trenutku

najgloblje vere, rejene iz razočarjanj oznanja: "Pokoril se bom za svoje grehe. Delal bom čisto sam in čakal na svoje bratce. Prišli bodo, morda ne takoj, morda šele čez sto, ali šele čez tisoč let!"

Veli Jože nikdar ni umrl, niti v zemlji, niti v duši narodna na krvaveči Istri.

Veli Jože je nastal leta 1916, v dobi najtemnejšega avstro-ogrskega zatiranja. Podtalni list, katerega izdajajo partizani v Jugoslaviji, je nedavno ponatisnil to delo Nazora in pravi, da je prerokstvo: Veli Jože je oznanjal prihod Rusije!

Ze prej pa je bil Nazor napisal "Hrvatski kralji" pod vplivom Victor Hugo-ja. V tem delu se zreali vsa hrvaška zgodovina, izklesana v stihih iz granita.

Vera v človeški duh.

Epika in lirčna poezija Nazora naznanja vstajenje malega naroda, obkroženega od velikih imperalističnih sil, katere ga hočejo uničiti, proti katerim pa se je dvignil v svoji volji do življenja. Njegova poezija in nacionalistična, temveč govori le o narodnih pravicah do obstoja in do življenja. Naš pesnik, kateremu je poganski nacionalizem D'Annunzia popolnoma tuj, poje: "Dajte nam, da ne bomo niti sužnji, niti junaki, temveč le ljudje —"

Nežni lirik in pesnik narodnega prerojenja je odklonil, da ga zakopljejo v akademiji. Na-

zor ni hotel umreti v svoji postelji. Vrnil se je k svojemur narodu, ker ni hotel umreti v verigah suženjstva. Narodni junak Nazor se je podal nazaj v zemljo, katero so izdali hlapci fašizma, intelektualci brzduše.

Ali ni najlepša usoda človeka, najbolj zavdanja vredna naloga za stvaritelja, da gre lovit verige strahu in delit vso boleost, vse trpljenje in vse težkoč svojega ljudstva? V revolti ljudskih množic se poraja novi humanizem, ki navdušuje pisatelja, umetnika in pesnika in mu daje nezlomljivo vero v prihodnost človeštva.

"SPANISH IN 20 LESSONS" — Španščina v 20-ih urah. — Španski slovnica. — Spisal Jo E. D. L. Cortina.

Ta knjiga je popolna in prav nič pretirana. Od prve do zadnje strani je le popolnoma ista, kot jo je pisatelj napisal in kot je, bila prvotno indiana za vliko ceno. Cena je zato nizka, ker so se porabile prvotne tiskarske forme, in ker je pisatelj sprejel nižjo ceno.

Po tej priložnosti stopnjevati metodi vam Cortina pomaga, da se lahko naučite španščine.

Po praktično učenje ima kar najmanj nezanimljivih in zapletenih slovnicih pravil ter vas uč brati, govoriti in razumeti španško.

Corintova kratka metoda so odobrili učitelji, profesorji, šole, poslanstva in eksportne trdnice po celem svetu. Je praktično, priročno in uspešno.

Prodanih je bilo še nad 2,000,000 Cortinovih knjig.

Če vas ta knjiga zanima, jo lahko naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 216 West 18th Street, New York, N. Y. — Cena je samo \$1.—